

Legenda o świętym Aleksym

W Rzymie jedno panię było,
coż Bogu rado służyło,
miało bardzo wielki¹ dwor,
procz panosz trzysta rycerzow,
co są mu zawżdy² służyli,
zawżdy k jego stołu byli [...]
Eufamijan jemu dziano³,
wielkiemu temu panu.
A żenie⁴ dziano Aglijas;
ta była ubostwu w czas⁵. [...]
A gdy się im syn narodził,
ten się w lepsze przygodził⁶:
więc mu zdziano⁷ Aleksy,
Ten był oćca bardzo lepszy⁸. [...]

Krolewnie Famijana dziano,
co ją Aleksemu dano,
a gdy się z nią pokładał⁹,
tej nocy z nią gadał;
wrocił zasię pierścień¹⁰ jej,
A rzekł tako do niej:

-
1. **wielki** - wielki;
 2. **zawżdy** - zawsze;
 3. **dziano** - nazywano go;
 4. **żenie** - żonie;
 5. **ubóstwu w czas** - pomagała chętnie ubogim;
 6. **w lepsze przygodził** - był jeszcze lepszy;
 7. **mu zdziano** - nazywano go;
 8. **był oćca bardzo lepszy** - był o wiele lepszy od ojca;
 9. **pokładał** - kładł się spać;
 10. **pierścień** - pierścień, symbol małżeństwa;

Ostawiam¹¹ cię przy twym dziewstwie¹²,
Wroć mi w niebieskim krolewstwie;
Jutroć się bierzę¹³ od ciebie
Służy(ć) temu, coż-ci jest w niebie [...]
Krolewna odpowie jemu:
mam też dobrą wolę k temu¹⁴ [...]

A jeko¹⁵ zajutra¹⁶ wstał,
od obiada się precz brał;
o tym nikt nie wiedział,
jedno¹⁷ żona jego;
ta wiedziała od niego.
Nabrał sobie srebra, złota dosyć,
co go mógł piechotą nosić;
więc się na morze wezbrał¹⁸,
a ociec w żałości ostał,
I mać¹⁹ miała dosyć żałości [...]
Więc to święte plemię
przyszło w jedną ziemię.
rozdał swe rucho²⁰ żebrakom,
srebro, złoto popom²¹, żakom. [...]

-
11. **ostawiam** - zostawiam;
12. **dziewstwie** - dziewictwie;
13. **się biorę** - odchodzę;
14. **mam też dobrą wolę k temu** - chcę postąpić tak samo;
15. **jeko** - jak;
16. **zajutra** - nazajutrz;
17. **jedno** - tylko;
18. **wezbrał** - wybrał;
19. **mać** - matka;
20. **rucho** - ubrania;
21. **popom** - kapłanom;

A więc gdy już umrzeć miał²²,
sam sobie list napisał.
i ścisnął ji twardo w ręce,
popisawszy swoje wszystkie męki,
i wszystkie skutki, co je płodził²³,
jako się na świat narodził.
A gdy Bogu duszę dał,
tu się wielki dziw stał:
same zwony zwończyły²⁴,
wszystki, co w Rzymie były.
Więc się po nim pytano²⁵,
po wszystkich domach szukano:
nie mogli go nigdzie najść²⁶.
Zwony wždy²⁷ nie chcieli przestać.
Jedno młode dziecię było,
to jim więc wzjawilo²⁸,
a rzekąc²⁹: Aza³⁰ wy nie wiecie o tem,
Kto to umarł? Jać wam powiem:
u Eufamijanać leży,
o jimż³¹ e ta fała³² bieży;

22. umrzeć miał - miał umrzeć;

23. wsze skutki, co je płodził - wszystkie swoje czyny;

24. zwony zwończyły - dzwony dzwończyły;

25. po nim pytano - pytano się o niego;

26. najść - znaleźć;

27. wždy - jednak;

28. wzjawilo - objawilo;

29. a rzekąc - mówiąc;

30. aza - czy;

31. o jimże - o którym;

32. fała - chwata;

pode wschodem³³ ji najdziecie,
acz go jedno³⁴ szukać chcecie.

Więc tu papież z kardynały,
cesarz z swymi kapłany
szli są k niemu z chorągwiemi;
zwony wżdy zwonili sami. [...]
Kogo[kole]³⁵ para³⁶ zaleciała
od tego świętego ciała,
ktory le³⁷ chorobę miał³⁸,
natemieście³⁹ zdrow ostał;
tu są krasne⁴⁰ świece stały,
co święty ogień miały.

Chcieli mu list z ręki wziąć,
nie mogli go mu wziąć:
ani cesarz, ani papież,
ani wszytko kapłaństwo także⁴¹,
i wszytek lud k temu
nie mógł rozdrzeć⁴² ręki jemu.

33. **pod wschodem** - pod schodami;

34. **acz go jedno** - jeśli go tylko;

35. **kogo[kole]** - kogokolwiek;

36. **para** - tchnienie;

37. **którą le** - którą tylko;

38. **imiał** - miał;

39. **natemieście** - natychmiast;

40. **krasne** - piękne;

41. **takież** - także;

42. **rozdrzeć** - otworzyć;

Więc prosili Boga za to,
aby im Bog pomógł na to,
by mu mogli list odjąć,
a wždy go nie mogli odjąć,
eżby le⁴³ poznali mało,
coby na tym liście stało.

Jedno⁴⁴ przyszła żona jego,
a ściągnęła⁴⁵ rękę do niego,
eż⁴⁶ jej w rękę wpadł list,
iż był jeden k drugiemu czyst.
A gdy ten list oglądano,
natemieście uznano,
iż był syn Eufamijanow⁴⁷ [...]

43. **eżby le** - żeby jednak;

44. **jedno** - skoro tylko;

45. **ściągnęła** - wyciągnęła;

46. **eż** - oto wnet;

47. **Eufamijanow** - Eufamijana

